

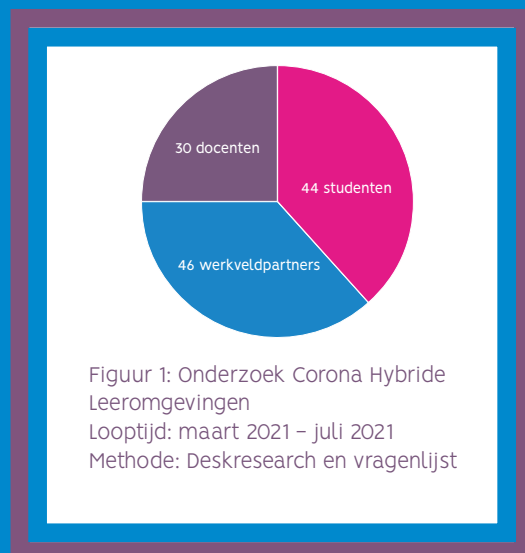
HYBRIDE LEEROMGEVINGEN EN CORONACRISIS

WAT LEERDEN WE MET HET OOG OP
DE TOEKOMST?

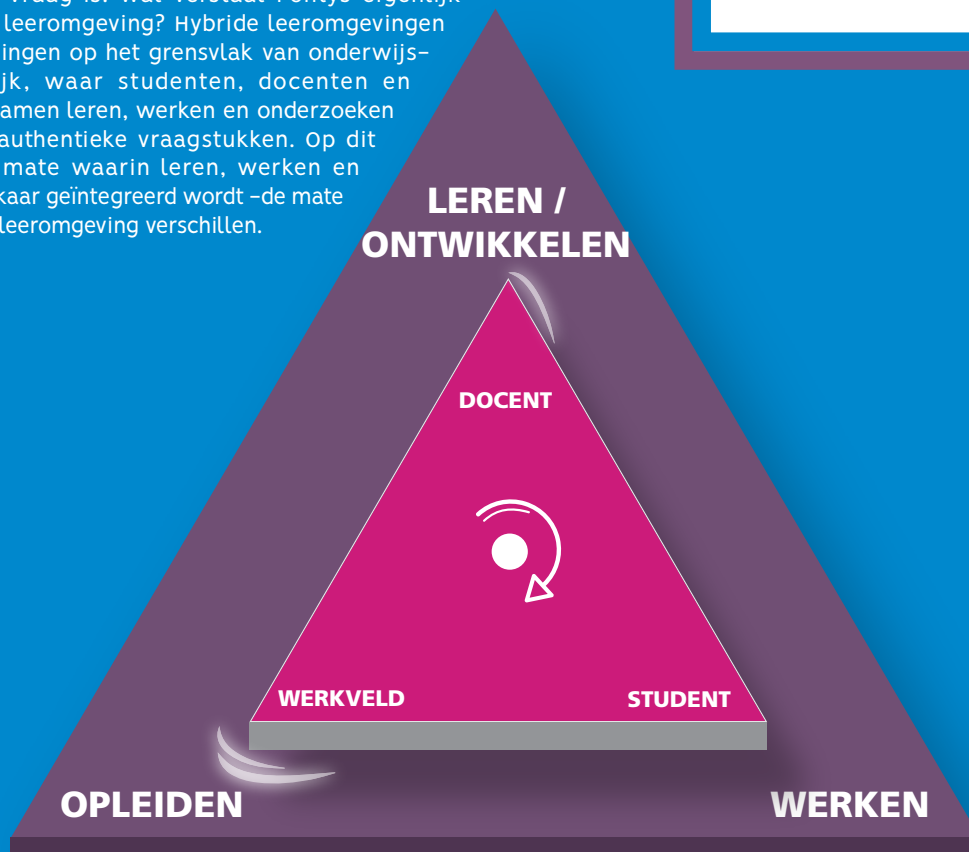
*Tool: Bouwstenen voor
'het nieuwe normaal'*

In maart 2020 kwamen hybride leeromgevingen voor een grote uitdaging te staan door de coronacrisis. De continu veranderende omstandigheden zorgden ervoor dat hybride leeromgevingen zich moesten aanpassen en in korte tijd oplossingen moesten bedenken voor problemen waarmee nauwelijks ervaring was. We deden onderzoek in Fontys Hybride Leeromgevingen naar ervaringen in deze periode (Figuur 1). Benieuwd naar wat we hiervan leerden en hoe jij deze lessen kan inzetten in de toekomst? Maak kennis met de tool: **Bouwstenen voor het 'nieuwe normaal'**.

Een veel gestelde vraag is: wat verstaat Fontys eigenlijk onder een hybride leeromgeving? Hybride leeromgevingen zijn alle leeromgevingen op het grensvlak van onderwijs- en beroepspraktijk, waar studenten, docenten en werkveldpartners samen leren, werken en onderzoeken (Figuur 2) vanuit authentieke vraagstukken. Op dit grensvlak kan de mate waarin leren, werken en onderzoeken met elkaar geïntegreerd wordt – de mate van hybriditeit – per leeromgeving verschillen.

Figuur 1: Onderzoek Corona Hybride Leeromgevingen
 Looptijd: maart 2021 – juli 2021
 Methode: Deskresearch en vragenlijst

Figuur 2 (Bos & Gresnigt, 2021)

Om te bouwen aan een nieuw normaal, zijn de volgende bouwstenen van belang

1

ONTMOETEN

door samenwerking en elkaar treffen, zowel online als offline.

2

VERBINDEN

vanuit betrokkenheid, zichtbaarheid en aandacht voor welzijn

3

VERANDEREN

met ruimte voor verantwoordelijkheid, oplossingsgerichtheid en flexibiliteit.

4

BEWAKEN

door te handelen naar de fundamentele principes onderliggend aan Hybride Leeromgevingen

1

ONTMOETEN

Hoe ontmoet je elkaar in veranderde omstandigheden, wanneer overweeg je online en offline samen komen?

FYSIEK

- Activiteiten met als doel kennismaking, onboarding en opbouwen van een samenwerkingsrelatie.
- Wanneer een activiteit een interprofessioneel karakter heeft of het bij elkaar brengen van verschillende perspectieven voorop staat.
- Als een hoge mate van interactie en wederzijds begrip essentieel is om het doel te bereiken
- Om beeldvorming van de praktijk te vergroten of beeldvorming van de praktijk voorwaardelijk is om het doel te bereiken.
- Om een afwisselende (leer)omgeving te creëren voor studenten, waarbij een reeks van onlineactiviteiten wordt onderbroken.

DOCENT: "Het overschakelen naar Teams en online werken ging goed doordat het werkproces hierop is aangepast. Denk aan dagstart, -afsluiting, vertaling workshops naar webinars, samenwerking met werkveld. Alle processen zijn goed overgezet naar online".

ONLINE

- Bij individuele begeleiding of begeleiding in kleine groepen.
- Als aanvulling voor het vergroten van toegankelijkheid en bereikbaarheid van betrokkenen (bijv. inloopmomenten of consult).
- Activiteiten met als doel instructie of informatieoverdracht.
- Korte en functionele contactmomenten.
- Wanneer de activiteit vraagt om efficiëntie en to the point aanpak.
- Om het plannen van een overleg te bespoedigen of reistijd te besparen.
- Creëren van extra momenten van samenwerking tussen studenten.

STUDENT: "Je kan heel makkelijk samen met elkaar vergaderen en over kleine dingen. Een vergadering plannen is nu zo gedaan. Ook ben ik Beter geworden in het gebruik van een computer".

2

VERBINDEN

Hoe creëer je verbinding tussen studenten, docenten en werkveldprofessionals en waarmee houd je rekening?

Voorbeeld:
Nieuwsbericht de Wever:
leren in de hectiek van de
coronacrisis.

- Ruimte scheppen voor informele contactmomenten
- Regelmaat creëren in contacten tussen werkveldprofessionals en docenten met studenten en plan vaste momenten.
- Actief samenbrengen van studenten, zodat ze gelegenheid hebben om samen met en van elkaar te leren.
- Aandacht hebben voor het welzijn van studenten en signaleren en bespreekbaar maken van negatieve gevoelens.
- Zichtbaar en aanspreekbaar zijn door zowel werkveldprofessionals als docenten in de praktijk.

Voorbeeld:
Blog: "op afstand nabij zijn"
illustreert hoe je in de praktijk
aandacht hebt voor het
welzijn.

STUDENT: "Zorg dat studenten zich fijn voelen op de werkvloer. Maak tijd voor leerdoelen en bespreek gevoelens van de student en collega's. Zorg dat er ondanks geen fysieke afspraken dat de samenwerking met andere disciplines duidelijk is en dat nieuwe studenten tijd krijgen om disciplines te leren kennen".

WERKVELDPROFESSIONAL: "Aandacht voor gedachtes en gevoelens die het zorgen voor coronapatiënten oproepen bij studenten in deze crisis. Daarbij speelden we in op persoonlijke behoeftes".

3

VERANDEREN

Hoe geef je het proces van veranderen en aanpassen vorm wanneer de omstandigheden er om vragen?

- Out of the box denken
- Laat de omstandigheden voor je werken, in plaats van tegenwerken. De coronacrisis diende in veel gevallen als authentiek vraagstuk.
- Vinden van een middenweg in het oplossen voor studenten en het oplossen door studenten.
- Betrekken van studenten in besluitvorming voor draagvlak in de uitvoering.
- Geven van verantwoordelijkheid aan studenten in het werken met veranderende omstandigheden. Dit sterkt het gevoel van professionalisering.
- Waarderen van studenten voor hun inzet en flexibiliteit bij veranderende omstandigheden.
- Evalueer welke veranderingen je verduurzaamt en welke oorspronkelijke activiteiten blijvend tot het verleden horen.

STUDENT: "Samen komen tot oplossingen is heel fijn. Dit moet blijven bestaan. Ook is het fijn dat er per individu meegedacht kan worden aan invulling van bepaalde situaties".

WERKVELDPROFESSIONAL: "Je staat voor nieuwe uitdagingen, waar je als team samen naar oplossingen gaat zoeken. Dit vraagt samenwerking, verantwoordelijkheid en creativiteit. Dit biedt kansen en mogelijkheden om ook out of the box te denken."

Voorbeeld:
Webinar werkgeluk.
Voorbeelden van hoe het SIC de omstandigheden van Corona naar de hand zette en juist aangreep om met het thema werkgeluk aan de slag te gaan en nieuwe wegen in te slaan.

4

BEWAKEN

Hoe houd je gezamenlijk aandacht voor het fundament van de Hybride Leeromgeving?

- Draag principes, gezamenlijke doelen en afspraken uit die je in de samenwerking bent overeengekomen en hierbij regelmatig stil.
- Blijf in gesprek over verwachtingen ten aanzien van de samenwerking in de driehoek.
- Betrek werkveldprofessionals, ook wanneer het aanpassingen primair betrekking hebben op onderwijs.
- Heb aandacht voor een veilig leerklimaat in de praktijk.
- Zoek in samenwerking met elkaar naar onderwijsalternatieven die daadwerkelijk authentiek en verdiepend zijn.

WERKVELDPROFESSIONAL: "We willen uitgaan van leren ván, mét en dóór elkaar. Een belangrijk element hiervan is 'de ontmoeting'. Online is dit wezenlijk anders dan live"

Voorbeeld:
impact van maatregelen rondom Covid-19 op hybride leeromgevingen binnen het beroepsonderwijs.

Kevin Theunissen k.theunissen@fontys.nl
Nard van den Langenberg n.vandenlangenberg@fontys.nl
Jeroen Bovens j.bovens@fontys.nl

Bos, P., & Gresnigt, R. (2021). Hybride leeromgeving (1): over de grens tussen werk en school.
Geraadpleegd op 03-09-2021,
van <https://wij-leren.nl/hybride-leeromgeving-grens-werk-school.php>

HYBRIDE
leeromgevingen